

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Cena numeru pojedynczego **mrk. 4.**

Adres Redakcji i Administracji:
Piotrkowska 106. Telefon 199.

Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5-6 po po
Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca.

Sprawy polskie.

Minister rolnictwa grozi ustąpieniem.

(Tel. od nasz. warsz. koresp.).
Jak dowiadujemy się minister rolnictwa poseł Poniatowski zagroził dymisją w razie jeżeli będzie uchwalone prawo o wykonaniu reformy rolnej w obecnej redakcji komisji sejmowej.

Dlaczego ustąpił p. Heurich?

(Tel. od nasz. warsz. koresp.).
Kierownik ministerstwa sztuki i kultury p. Jan Heurich ogłosił list otwarty, w którym tłumaczy powody swojej prośby o dymisję. Jako najważniejsze podaje:
1) nieustanne odkładanie sprawy decyzji o dalszym istnieniu lub skasowaniu ministerstwa; 2) krępowanie finansowe tegoż ministerstwa.

Narada polsko-żydowska.

(Tel. od nasz. warsz. kor.).
Wczoraj odbyła się kolejna narada polsko-żydowska w prezydium rady ministrów. Obecni byli wszyscy posłowie żydowscy. Przewodniczył jak zwykle, wiceprezydent Daszyński. Oświadczył on, że przedsięwzięcie środki, aby komisja mogła opracować konkretne wnioski w sprawie praw mniejszości narodowościowych. Nad oświadczeniem tem wywiał się krótka dyskusja, której zakończenie odłożono do następnego posiedzenia.

W związku z tem należy zaznaczyć, że w № 160 „Dziennika Urzędowego”, który ukazał się wczoraj, wydrukowano ratyfikowany przez sejm traktat gwarancyjny o prawach mniejszości narodowościowych, stanowiący uzupełnienie do traktatu wersalskiego. W swoim czasie z powodu nieogłoszenia tego traktatu w „Dzienniku Urzędowym” posłowie żydowscy wnosili interpelację.

Robotnicy a sprawa senatu.

(Tel. od nasz. warsz. koresp.).
W ubiegłą niedzielę obradował nad ogólną sytuacją polityczną, specjalnie nad sprawą senatu w Sejmie, warszawski okręgowy komitet robotniczy PPS. Komitet ten powziął bardzo radykalne uchwały, wzywające do strajku powszechnego demonstracyjnego na 10 grudnia, kiedy to w Sejmie miała być zdecydowana ostatecznie sprawa dwuzbiowości. W ciągu dnia wczorajszego prowadzone były pomiędzy grupami sejmowymi rokowania, w których lewica proponowała odroczenie decydującego głosowania w sprawie senatu do posiedzenia po ferjach

świąt Bożego Narodzenia, t. j. do 15 stycznia.

W wyniku tych układów na dzisiaj, 10 b. m. wyznaczono konwent senjorów, który prawdopodobnie zadecyduje o odłożeniu głosowania do 15 stycznia.

Pozatem rada delegatów robotniczych niepodległościowo-socjalistyczna, która obradowała wczoraj wieczorem nad sytuacją polityczną, powzięła decyzję daleko bardziej umiarkowaną, niż komitet okręgowy. Wobec tego należy się spodziewać, że strajku powszechnego w dniu dzisiejszym nie będzie.

Przyczyny kryzysu żywnościowego.

Warszawa, 9 grudnia. (Pat.)—Prezydium Rady ministrów wyjaśnia: 1) minister aprowizacji nie prowadzi samodzielnej polityki aprowizacyjnej, lecz jest wykonawcą ustawy z dnia 9 lipca r. b., powstałej na mocy porozumienia się stronictw i uchwalonej jednogłośnie przez Sejm; 2) przeżywamy obecnie kryzys żywnościowy powstały wskutek ogólnego nieurodzaju zbóż chlebowych, z powodu strat poniesionych przez rolnictwo podczas inwazji bolszewickiej, oraz z powodu trudności komunikacyjnych; 3) natychmiast po odparciu nieprzyjaciela min. aprowizacji, wobec niedoboru środków żywnościowych przystąpiło do zakupów zagranicznych w miarę rozporządzalnych finansów; 4) wysoka cena zboża krajowego wpływa z kosztów produkcji i faktycznego braku zboża. Cena zaś zakupów zagranicznych zależy od stanu naszej waluty; 5) minister aprowizacji nie oznacza ceny na zboże kontyngensowe samodzielnie, lecz w porozumieniu z ministrem rolnictwa, który przede wszystkim jest powołany do ustalenia kosztów produkcji rolniczej.

Smieszne i nieuzasadnione pretensje.

(Tel. od nasz. warsz. koresp.).
„Le Temps” w numerze z dnia 5 grudnia donosi w korespondencji z Warszawy, że wobec informacji prasy francuskiej, **oskarżających Polskę o spowodowanie klęski Wrangla** przez zawarcie rozejmu ryzykiego wbrew radom francuskim, minister spraw zagranicznych ks. Sapieha oświadczył przedstawicielom prasy francuskiej, że **na samym początku układów ryskich interpelował rządy angielski i francuski** czy nie upatrują nic niewłaściwego w tych układach. Otrzymał za każdym razem odpowiedź przeczącą. Oprócz tego polecił posłowi polskiemu w Paryżu, aby raz jeszcze bezpośrednio zapytał o to rząd francuski. Wówczas poseł hr. Zamoyski otrzymał również kategorycz-

ne oświadczenie, że Francja nie ma przeciwko rokownikom ryskim.

Konflikt polsko-litewski w Lidze narodów.

Genewa, 8 grudnia. (PAT), Havas. Na popołudniowym posiedzeniu Rady Zgromadzenia Ligi narodów rozpatrywano sprawę nominacji komisarzy cywilnych mających podjąć się organizacji głosowania ludowego na ziemiach spornych między Polską a Litwą. W zebraniu wzięli udział Paderewski jako przedstawiciel Polski i Waldemaras jako przedstawiciel Litwy. Waldemaras przedstawił uwagi swego rządu w sprawie organizacji głosowania.

Rządy bolszewickie.

Lwów, 9 grudnia. (Pat.) Według informacji pism lwowskich wojska sowieckie stosują represje względem polskiej ludności wiejskiej i pogranicza rabując jej mienie i wywołując włościan polskich do Rosji sowieckiej.

Sprawa listu kardynała Bertrama.

Rzym, 9 grudnia. (Pat.) Havas. Na skutek oburzenia, jakie zaplanowało w Polsce z powodu listu kardynała Bertrama do kleru w sprawie plebiscytu na Górnym Śląsku, Watykan postanowił wysłać na Górny Śląsk monsignora Ognino, chargé d'affaires stolicy apostoelskiej w Wiedniu. Monsgr. Ognino przed udaniem się na Śląsk przybędzie do Rzymu dla otrzymania instrukcji.

Sprawy wojskowe.

Przeniesienia jeneratów w stan spoczynku.

Na wniosek perlustracyjnej komisji emerytalnej 31 jeneratów byłej armii rosyjskiej i austriackiej, liczących ponad 58 lat życia, zostało przeniesionych na emeryturę. Dalsze przeniesienia mają niebawem nastąpić.

Rehabilitacja pułku.

Minister spraw wojskowych gen. Sosnkowski ogłosił rozkaz, w którym Naczelne dowództwo znosi poprzedni rozkaz o rozwiązaniu 46 pułku piechoty, ponieważ pułk ten podczas wrześniowych i październikowych ofensyw odznaczył się działalnością bojową, a przez to w zupełności zrehabilitował się w oczach armii i zasłużył na odzyskanie miejsca w jej szeregach.

Rezygnacja z par. 10 traktatu wersalskiego.

Warszawa, 9 grudnia. (Tel. wł. „Gł. Polsk.”). Wobec powiększenia kapitału Banku Dyskontowego w Warszawie ministerstwo skarbu zgodziło się na subskrypcję akcji niemieckich akcjonariuszy tego banku i rzekło się w ten sposób prawa wpływającego z paragrafu 10 traktatu wersalskiego.

Kurs marki polskiej w Gdańsku.

GDANSK, 9 grudnia. (PAT) Kurs marki polskiej wynosił dzisiaj 12 i trzy czwarte do 13, przekazy na Warszawę

12 i trzy ósme — 12 i pół. W Wrocławiu i Berlinie wnosili kurs marki polskiej 12 i siedem ósmym — 15. Noty Kriessa 24. Dolary notowane po kursie 74.—, 74.50, funty szterlingi 254—255.

Konsekwencje układu Polski z Gdańskiem.

Konwencja polsko-gdańska i uchwały Rady Ligi Narodów obarczyły Polskę nielada ciężarami na rzecz Gdańska, dając nam zmian obojętne traktatu wersalskiego w najżywniejszych dla nas postanowieniach.

Według konwencji polsko-gdańskiej opieka konsularna obywateli wolnego miasta, koszta utrzymania placówek jego poza granicą itp. idą na rachunek Polski, pozatem stały określony procent z cła wpłacać będziemy do kas wolnego miasta i zaopatrywać Gdańsk w żywność, opał i surowce. Na mocy uchwały Ligi Narodów mamy ponieść połowę kosztów utrzymania komisarzy Ligi Narodów, które określono na 100 tysięcy franków w złocie. Przyjemność utrzymania na stanowisku zastępcy Sir Reginalda Towera kosztować będzie Polskę 50.000 franków w złocie!

Ze sprawozdania członka delegacji paryskiej posła Schwegmanna na zjeździe nacjonalistów gdańskich wynika, iż Polska przejmie cały deficyt wolnego miasta, jaki powstał od dnia 10 stycznia, to jest od chwili ratyfikacji traktatu pokojowego. Wolne zarty! Jak mogła delegacja polska zgodzić się na taki absurd?

Większa część deficytu wolnego miasta wynika z antypolskich knołów sfer rządzących. Korespondent gdański warszawskiego „Narodu” obliczył, iż wolne miasto Gdańsk ma aż dziesięć różnych rodzajów „poliej”, których koszta utrzymania ma ponieść, według powyższej wiadomości Polska.

Na czyj rachunek sprowadzał radca von Kamecke broń i amunicję i ukrywał ją w gmachach rządowych i w obywateli? — pyta „Dziennik Gdański”. — Na nasz! Na czyj rachunek siedziała kilka tygodni delegacja Niemców gdańskich w Paryżu, zabiegając o

BON № 10

którego posiadacze będą brać udział w losowaniu 20 „milionówek”, stanowiących premjum noworoczne „Głosu Polskiego” znajduje się nad kroniką łódzką na stronie 4-ej. Bon tam umieszczony trzeba wyciąć i sohować.

Angielskie pasy skórzane i „Balata” nadeszły.

73—1
Biuro Techniczne Jakub Eiger, Kilińskiego 89

Nagrody 100.000 mrk.

otrzyma ten, kto wskaże gdzie się znajduje i pomoże przy odnalezieniu i odebraniu mego towaru, skradzionego mi w nocy z dn. 2-go na 3-go grudnia r. b.
115—3
A. Horstzain, Piotrkowska 40.

obejście praw Polski do portu? Na nasz!

Litania pytań takich byłaby bardzo długa, więc ograniczamy się tylko do powyższych, sądząc, iż odnośne czynniki rządu polskiego wyjaśnią nam prawdziwość relacji posła Schwegmanna.

Jeśli wolne zarty tego posła okazałyby się prawdą i zostały zaliczone w poczet sukcesów dyplomatycznych p. Paderewskiego, to rząd polski musiałby zażądać przedłożenia sobie rachunków za ubiegły okres czasu i pokryć tylko te wydatki w deficycie, które nie były przewidziane w celach walki przeciwko Polsce. Pokryte zostałyby więc wydatki, poniesione w związku z aprowizacją wolnego miasta, utrzymaniem bezrobotnych, z zarządaniem szkół, szpitali itp.

Resztę niech pokryją: Sahn, Kamecke i ich zwolennicy, ewentualnie ich protektorzy, albo mandatarjusze.

Obrady Sejmu.

Przebieg posiedzenia.

Na początku wczorajszego posiedzenia marszałek poświęcił wspomnienie pośmiertne posłowi ś. p. Teofilowi Wojdzie, zmarłemu dn. 7 b. m.

Na propozycję posła Bardla przystąpiono przede wszystkim do obrad nad ustawami o przyjęciu na własność państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej, oraz o nadaniu ziemi żołnierzom wojska polskiego.

Poseł Waliśki referując pierwszą sprawę, zaznacza, że większość ziemi leżącej odłogiem, znajduje się na kresach wschodnich. Wobec złego stanu naszej aprowizacji nie można z tem czekać na wykonanie reformy rolnej dla tego potrzebna jest ustawa, która umożliwi rozpoczęcie robót już z wiosną roku przyszłego.

Poseł Baranowski zgłasza do tej ustawy następującą rezolucję: „Sejm poleca rządowi, aby równocześnie z wprowadzeniem w życie tej ustawy, główny urząd ziemski rozpoczął w tych samych okręgach przeprowadzać reformę rolną dla miejscowej ludności bezrolnej i małorolnej. Jest to konieczne żeby w lu-

dnosci miejscowej nie wywoływać nieufności.

Minister rolnictwa Poniatowski oświadcza, że na kresach leżą pustką ogromne obszary ziemi, uprawa ich będzie kosztowała wiele pracy, więc należy uczynić wszystko, żeby osadnikom nie utrudniać warunków i tak już ciężkich i aby nadanie im ziemi, odbyło się w czasie jak najkrótszym. Żołnierz powinien być zaopatrzony w pewne środki produkcji, uzyska je po części z masy demobilizacyjnej. Po przeprowadzeniu demobilizacji trudności będą już znacznie większe. Dlatego rząd chciał tę sprawę załatwić w formie uproszczonej i zaproponował koncesję komitetów powiatowych, któreby przejmowały i nadały ziemi.

Po dłuższej dyskusji (przemawiali posłowie: ks. Lutosławski, Kowalczak, Staniszkis) i po końcowym przemówieniu sprawozdawcy Waliśki przystąpiono do głosowania.

Odrzucono wszystkie ogłoszone poprawki i ustawę w drugim czytaniu niewielką większością głosów przyjęto w brzmieniu, proponowanem przez większość komisji rolnej.

Następnie przystąpiono do obrad nad drugą ustawą o nadawaniu ziemi żołnierzom wojska polskiego.

Ponieważ obecnie p. Pisarek przesyła na kresy polaków, rosjan zaś z kresów tam, gdzie będą pod dobrą kontrolą, możemy być pewni, że przyładki niepożądane na kresach się nie powtórzą. Szkoda, że nie zrobiono tego na wiosnę.

Dowiadujemy się, że w wydziale aprowizacyjnym poddyrekcji rówieńskiej wykryto pewne nadużycia. W sprawie tej prowadzone jest surowe śledztwo.

TEATR MIEJSKI (Dzielnia 10)
pod dyr. A. Zelwerowicza.

Plątek 11.12 „Powódź”. Premjera. Kom. w 3 akt. H. Bergera.

Z muzyki.

10-ty koncert symfoniczny.
Dyr. T. Ryder. Sol. A. Foeldesy.

Z grona współczesnych kompozytorów niemieckich Hans Huber jest jednym z tych, którzy komponowali dużo, ale których dzieła rzadko są wykonywane. Rozumiem dobre chęci dyr. Rydera unikania rzeczy mocno już ogranych, ale doprawdy szkoda było tego nakładu pracy dla dzieła, tak pretensjonalnego, w którym twórca zdeklarowany eklektyk, wzorujący się na Schumanie i Wagnerze, więcej umie mówić, niż ma do powiedzenia. W „symfonii heroicznnej” najmniej oryginalną jest strona melodyjna, zato opracowanie zaciekawia tylko wszechstronnością twórcy, o którym można powiedzieć „il travaille bien avec des idées, qu'il n'a pas”.

Pierwsza część symfonii technicznie doskonała, następnie „Marsz żałobny” przechodził bez wrażeń, a część trzecia ma niejako podkład programowy, nakreślony w partyturze: Taniec śmierci, w formie warjacji: dziecko, młodzieniec, mężczyzna, starzec, bohater, tancerka, moczarz. Gdyby dzieło powstało w ostatniej dobie, autor mógłby z równym powodzeniem umieścić jeszcze i „paskarza”, o którego usilnie dopominała się moja sąsiadka z prawej strony. Warjacje te podobne są do szkiców malarza, który przystępuje do dzieła nie z ołówkiem, lecz z pędzlem, namoczonym w jaskrawych, efektownych farbach: w jego obrazach nie można dopatrzeć się kształtów, ale zato płótno przyjemnie robi wrażenie.

Oryginalny w pomysłach był finał, w którym kompozytor dla uwieśnienia swego fantastycznego dzieła przywołuje głos z za sceny, intonujący „Hosanna in excelsis” z towarzyszeniem organów, którą to partię wykonała dźwięcznym sopranem p. Ryderowa.

Likwidacja rówieńskiej dyrekcji kolejowej w Łodzi.

Inwazja bolszewicka wywołała pomiędzy innymi ewakuację władz kolejowych z kresów. Pomiędzy innymi urzędników dyrekcji kolejowej z Równa ewakuowano do Łodzi.

Z czasem we władzach centralnych uznano za właściwe przeniesienie zarządu ziem wschodnich, oraz rozmaitych poddyrekcji kolejowych, zwłaszcza, że nawet mieszkańcy kresów prosili o to, aby zarząd kresów oddano pod bezpośredni zarząd ministerstwa, mieli bowiem więcej zaufania do władz centralnych, aniżeli do kresowych.

Wobec tego ministerstwo kolei uznało za stosowne zlikwidować także poddyrekcję kolejową z Równa, której urzędnicy przebywają w Łodzi i w Helenówku.

Sprawę likwidacji ministerstwo poruczyło swojemu delegatowi, p. Pisarkowi, którego działalność wywołała przecieże w kręgach kolejowych wielkie niezadowolenie.

I nic dziwnego. P. Pisarek część kolejarzy rówieńskich uwalnia od obowiązków, część zaś przenosi z jednego wydziału, w których pracowali czas dłuższy i nabyli odpowiednią praktykę, do drugich, w których z pożytkiem pracować nie umieją bez pozyskania odpowiednich wiadomości i praktyki.

Kolejarze, przenoszeni w ten sposób do innych działów pracy, wiedzą dobrze, że nowym obowiązkom nie podlegają należycie, że więc mogą być w przyszłości narażeni na usunięcie.

Z tego powodu wśród kolejarzy rówieńskich w Łodzi wr... Mówią nawet, że z powodu zarządzeń p. Pisarka powstanie około tysiąca procesów kolejarzy z ministerstwem o płace trzymiesięczne, oraz o wynagrodzenie strat, poniesionych z przyczyny ewakuacji.

Z drugiej znowu strony p. Pisarek poczynił zarządzenia bardzo rozumne. Oto kolejarzy, prawosławnych, którzy się ewakuowali z kresów, przenosi do dyrekcji warszawskiej i radomskiej, na kresy zaś wysyła wyłącznie polaków.

P. Pisarek postępuje więc inaczej, aniżeli byli prezes dyrekcji kolejowej w Wilnie, p. Landsberg, który w swoim okręgu zatrzymywał chętnie kolejarzy rosjan, mimo to, że zwracano mu uwagę, iż na tych rosjan na kresach wiele liczyć nie można.

Polityka p. Landsberga sprawiła, iż w czasie cofania się wojsk naszych w czasie naporu bolszewickiego na kolejach na kresach zdarzały się katastrofy kolejowe, które i wojsko polskie i skarb polski narażały na olbrzymie straty.

Zbyt dobrze znane są przypadki, że kolejarze rosjanie nie chcieli nalaadowywać w porę pociągów, że przesuwali jeden pociąg na drugi, że np. w Lidzie pociąg wagi pierwszorzędnej stał na linii bocznej, ślepej, i że uruchomiono go wówczas dopiero, kiedy kilku

wskazuje na wielki stopień kultury artystycznej.

Szkoda jedynie, że tak wielka artystyka oddaje swój znakomity głos na usługi bunalnego, płytkiego i przeważnie mało z prawdziwą sztuką mającego wspólnego repertuaru.

Wogóle daje się zauważyć w bieżącym sezonie znaczne podniesienie poziomu koncertów popołudniowych. Słyszeliśmy ostatnio na nich tej miary siły, co prof. Turczyński, Andrzejewski, Didurówna etc., siły, które mogą być ozdobą każdego wielkiego koncertu symfonicznego.

Zastępca.

Wiadomości bieżące.

Premjum noworoczne „Głosu Polskiego”.

Wobec tego, że w dalszym ciągu numery „Głosu Polskiego”, zawierające bony na premjum noworoczne dla czytelników i prenumeratorów pisma, są całkowicie wyczerpane i znaczna liczba czytelników, nie posiadających kolejnych numerów bonów, byłaby pozbawiona możliwości wzięcia udziału w rozlosowaniu 20-tu premjów w dniu 31 grudnia, wydawnictwo „Głosu Polskiego”, w celu uniknięcia tego, postanawia wprowadzić następującą zmianę w sposobie wydawania, wzamian za bony, losów premjowych.

Ażebym otrzymać los, czytelnik będzie mógł przedstawić w administracji 24 bony bez względu na numery, to znaczy, że numery bonów będą mogły się powtarzać. Kolejność numerów na bonach nie jest zatem konieczna.

Rozlosowanie „milionówki” № 1,437,787, przeznaczonej wyłączenie dla prenumeratorów „Głosu”, odbędzie się 17 b. m. Do losowania dopuszczeni będą tylko ci prenumeratorzy, którzy do dnia 15-go bież. m. bezpośrednio w administracji opłacą prenumeratę za grudzień r. b.

Na konferencję międzyministerjalną.

Jutro o godz. 11-ej rano odbędzie się w Warszawie u p. ministra Skuńskiego konferencja międzyministerjalna w sprawie sanacji stosunków finansowych i aprowizacyjnych m. Łodzi. Na konferencję wyjeżdża prezydent magistratu w osobach prezydenta Rzewskiego i wiceprezydentów Wojewódzkiego i Klocmana. Zastępować prezydentem będzie inż. Nakielski. Prócz przedstawicieli magistratu w konferencji tej brać będą udział komisarz rządu, p. Łycki, komendant policji państwowej, p. Galera, oraz zastępca jego, p. Ferster.

Cło na tkaniny zagraniczne.

Branża włókiennicza przemysłu, na której istnienie swe Łódź opiera, znalazła się ostatnio w dość trudnym położeniu, wskutek znacznego dowozu z zagranicy towarów włókienniczych i bawełnianych bez cła. Towary te pochodzą głównie z Czechosłowacji.

Obecnie udzielono w min. przemysłu i handlu zainteresowanym czytelnikom bardzo ważnych w tej sprawie informacji:

W najbliższym czasie, prawdopodobnie w drugiej połowie grudnia r. b., będą przywrócone cła na tkaniny, przytem, gatunki proste mają opłacać cło z dopłatą walutową 200 proc., natomiast tkaniny pozostałe, t. j. średnie i lżejsze z dopłatą normalną. Do gatunków prostych zaliczono podług projektu: tkaniny bawełniane surowe, bielone, merszynowane, barwione, tkane wielobarwnie i drukowane następujące: płótna i perkalę, zawierające w 2 kg. wagi do 10 m. kw. łącznie (poz. 187 p.

płótno surowe lniane i zgrzebne, drellich, parciańka i t. p. (poz. 192 p. 2); płótno żaglowe do wyrobu pasów transmisyjnych (poz. 194); sukna włóściańskie, samodzielowe, guniowe, krajki i halina, wełniane i półwełniane, te ostatnie wagi 1 m. kw. powyżej 500 gr. (poz. 199 p. 3, poz. 200 p. 2).

Podług obliczeń, biorąc ceny hurtowe z paździerznika r. b., cła przy mnożniku 10 (dopłata 900 pr.) wyniosłyby na tkaniny bawełniane niespełna 5 proc. cen i na tkaniny wełniane 7 proc. cen.

Na pożyczkę Odrodzenia.

Jak wykazuje sprawozdanie do dn. 1 grudnia r. b. w Komisarjacie Rządu na m. Łódź zapisało się na długoterminową pożyczkę Odrodzenia na sumę 13,246,800 marek.

O pracę dla zdemobilizowanych.

Wobec znacznej redukcji armji wielu zdemobilizowanych pozostaje bez pracy i możliwości zarobkowania. Obowiązkiem całego społeczeństwa jest przyjąć z pomocą zdemobilizowanym obrońcom Ojczyzny przez zaoferowanie im pracy, tembardziej, że wielu ze zwolnionych obecnie żołnierzy, stając do szeregu w najkrytyczniejszej dla Polski godzinie.

Referat pośrednictwa pracy przy D. O. G. Łódź apeluje do wszystkich urzędów państwowych, komunalnych i prywatnych, instytucji, zarządów fabryk i zakładów przemysłowych—o ofiarowanie posad dla zdemobilizowanych.

Laskawe zapotrzebowania pisemne i ustne na pracowników wszelkich kategorii, jak: biuralistów, ekspedjentów, monterów, elektrotechników, ślusarzy, szoferów, tokarzy, przedzalników, krawców, szewców, kolejarzy, woźnych itd., z wymienieniem zawodu i ilości, przyjmując odcześnie Referat pośrednictwa pracy przy D. O. G. Łódź, wydział V b. Sztabu, Piotrkowska 104.

Niemiecki urząd paszportowy.

W miesiące naszym powstał niedawno niemiecki urząd paszportowy, a nie konsul niemiecki, jak mylnie pierwotnie poinformowano. Urząd ten ma na celu złatwienie formalności, związanych z wyjazdem do Niemiec. Kompetencja konsula niemieckiego, p. Drubby, ogranicza się li tylko do spraw paszportowych, a więc wizowania paszportów tutejszym mieszkańcom i wydawania paszportów niemieckich poddanym niemieckim. Zwracanie się do konsula p. Drubby w sprawie zapomóg i zasiłków pieniężnych jest zupełnie bezcelowe.

Biura urzędu, mieszczące się przy ul. Cegielińskiej 15, czynne są od g. 10 ranó do 1-ej popołudniu.

Obecny stan szkolnictwa powszechnego w Łodzi.

Z chwilą powrotu wielu nauczycieli szkół powszechnych ze służby wojskowej, stan szkolnictwa powszechnego w Łodzi pod względem liczebnym i doboru personelu podniósł się znacznie. Jak nas informują, prawie wszystkie etaty w szkołach powszechnych są już obsadzone.

Ze sfer nauczycielskich otrzymaliśmy, niestety, informacje, że stan gospodarczy szkół naszych pozostawia bardzo wiele do życzenia; szyby w oknach powybijane, brak elementów urzędów szkolnych i pomoce naukowych, opał dostarczany w bardzo niskich ilościach.

Wypłata pensyj dla nauczycielsstwa.

Nauczyciele szkół powszechnych, którzy w miesiącu obecnym powrócili ze służby wojskowej, z poborów dotąd nie otrzymali, otrzymają pensje za grudzień w inspekcji szkolnej okręgu w Łodzi w piątek, o g. 3-ej popołudniu.

To samo odnosi się do osób, które zostały mieszwane w grudniu r. b.

Podwyższenie opłat szpitalnych.

Wydział powiatowy podwyższył 1 dnem 1 grudnia r. b. opłaty szpitalne do następującej wysokości: od chorych niezamożnych, stałych mieszkańców powiatu łódzkiego—mk. 70 dziennie, nie-stałych—mk. 80 dziennie; od chorych zamieszkałych do mk. 110; od chorych, przysyłanych przez zarządy zakładów przemysłowych i właścicieli ziemskich do

Łódź.

Potrzeby Łodzi.

Wywiad w Związku przemysłu włókienniczego.

— Współpracownik „Przeglądu Wieczornego” dowiaduje się następujących szczegółów o życiu gospodarzem Łodzi:

Srodki obrotowe.

Ogół nasz bardzo prędko zapomni o ciężkich kłeszkach, doznanych przez przemysł włókienniczy w okresie wojennym. Zapomniano, że wszystkie zasoby gotówkowe przemysłu przepadły w Rosji, a olbrzymie kapitały, umieszczone w surowcach, stały się łupem okupantów. Tak więc do stopniowego uruchamiania swych warsztatów wytwórczych przemysł przystępował zupełnie bez własnych środków, posilując się wyłącznie tylko bardzo ograniczonym i szupłym kredytem wewnętrznym.

Jasną jest rzeczą, że po roku pracy na części zaledwie maszyn (25—30 proc.) stan ten nie uległ zmianie i przemysł obraca w dalszym ciągu tylko szupłymi środkami i skazany jest na wpływy pieniężne z niezwłocznej sprzedaży swych wytworów.

Kredytu bowiem w szerszym tego wyrazu pojęciu, t. j. kredytu zagranicznego, niezbędnego dla dokonywania skupu kosztownego surowca, przemysł naogół nie posiada i znakomita większość fabryk zmuszona jest prowadzić zakup za gotówkę, co zwłaszcza przy panujących obecnie tak znacznych trudnościach dewizowych i transportowych — czyni racjonalne zaopatrywanie fabryk w surowiec nawet przy obecnym częściowym tylko ich ruchu — nad wyraz trudnym.

Kredyty.

Kredyty zagraniczne, z których przemysłowcy korzystają obecnie, są znikome i nie można mieć nadziei na to, by zostały nam udzielone w dostatecznej wysokości, zanim sprawy długów przedwojennych i odszkodowań wojennych nie zostaną uregulowane w drodze prawodawczej. Kredytowcy zagraniczni nie czują się oczywiście zachęcani do udzielania nowych kredytów, zanim nie będą wiedzieli, w jaki sposób i kiedy należności przedwojenne zostaną wyrównane. Sprawa ta w Niemczech i Austrii jest już załatwiona przez rządy odnośnie, u nas zaś nikt jeszcze o niej nawet nie pomyślał.

Równie ważnym jest dla finansistów zagranicznych orjentowanie się co do tego, co jest wart ten najdonioślejszy po nieruchomościach i maszynach aktyw przemysłu polskiego, za jaki uważana być musi suma należnego od Niemiec odszkodowania za dokonane zabory. Jak dotąd, należność ta z zupełną racją uważana jest za wątpliwą, skoro uchwalenie praw o odszkodowaniach wojennych nie weszło jeszcze na porządek dzienny obrad Sejmu, a nawet nie wiadomo, czy prawo takie wogóle już istnieje choćby w projekcie.

Dewastacja.

Doprowadzenie do porządku części fabryk połączone było wobec dotkliwego braku wywiezionych przez okupantów maszyn,

"Dzień sierot"

Przygotowania do zamierzonego na rzecz sierot koncertu...

Sekcja loterii zgromadziła już parę tysięcy fantów...

Bilety w cenie 15 mk. rozestano do różnych instytucji państwowych...

Sekcja znaczków również działa sprawnie...

Nowa placówka

Z inicyjatywy opiekuna szkoły powszechnej Nr 25...

Spółkę założono w sklepie frontowym przy ul. Zgierskiej 24...

Ustawianie na szosach tablic granicznych

Wydział powiatowy, zgodnie z prośbą kierownika robót publicznych...

U rządów domowych

Onegdaj odbyło się zebranie rządów domów...

Zakończenie strejku bankowców

W dniu wczorajszym został zakończony strejk urzędników kilku większych banków w Łodzi...

O zlikwidowanie strejku dozorców

Kilka dni temu towarzystwo "Lokator" zwróciło się do dr. Grynberga w sprawie wynalezienia drogi...

Krawiec Mężki FRANCISZEK CHOJNACKI

Nawrot Nr 35. 83-10 Wykończenie pierwszorzędną. Ceny przystępne.

Poszukuje się 40 gładkich angielskich krosien

Oferty uprasza się składać pod tytułem "tkanina" w ekspedycji niniejszej gazety.

Farbiarnia i Pralnia chemiczna "MODERN"

Srednia Nr 5 i Dziecina Nr 8, farbuje farbami przedwojennymi i pierwsze chemicznie garbarczy...

Dnia 8 b. m. rozstał się z tym światem po długich cierpieniach ukochany nasz syn...

Ś. P.

BRONISŁAW JOSS

Urzędnik Magistratu m. Łodzi.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Księży Młyn Nr 6 na nowy cmentarzy katolicki...

Stroskana Rodzina.

przyczem zaznaczył, że strejk dozorców może mieć dla miasta katastrofalne następstwa...

Radny Rapalski w imieniu komisji okręgowej związków zawodowych proponował...

Zebrani postanowili, aby projekt radn. Rapalskiego traktować jako temat do dyskusji...

Za niedostarczenie kontyngentu

W myśl zawiadomienia ministerjum aprowizacji z d. 27 listopada r. b. województwom polecono...

Za propagandę bolszewicką

Wydział karny sądu okręgowego w Łodzi, w dniu 6 grudnia r. b. w dniu 15 lutego 1919 r. w Łodzi...

Teatr Polski

Berger, głosny dzisiaj satyryk i komedjopisarz amerykański przemówi...

dzisiaj ze sceny teatru miejskiego w swojej trzyaktowej komedji p. t. "Powódź"...

Raj na ziemi

Dzisiaj, o godz. 8 wiecz. wygłosi w Sali Koncertowej odczyt p. H. Cymerman na powyższy temat.

Celem odczytu będzie wyświetlenie tego, jak sobie anarchiści (Tolstoj, Krapotkin, utopiści (Furrier, Morus), filozofowie (Plato, Nietsche), bolszewicy (Trocki, Lenin), wyobrażają raj na ziemi.

Kasa Sali Koncertowej czynna od godz. 6 wiecz.

Aresztowanie fałszerzy 1000-markowych banknotów

Policja Łódzka oddawna już śledziła fałszerzy 1000-markowych banknotów i puszczających ich w obieg.

Wczoraj wypadkowo funkcjonariusze policji schwyłali poszukiwanych "fabrykantów" takich banknotów w jednej z tutejszych restauracji.

Aresztowanych w Łodzi fałszerzy 1000-markówek Abrahama Izraela Bergiera, Altera Bergiera, Wolfa Pinkusa, Lole Lewi i Bejrjusa Kasserbroda osadzono w więzieniu...

Smierć w cudzem łóżku

Zamieszkała przy ul. Konstanyńskiej Nr 17 Emilia Borsztajn zawiadomiła wczoraj 4-ty komisariat...

szedł do niej w stanie pijanym i mimo protestu z jej strony położył się do łóżka. Borsztajn pozostawiła w mieszkaniu Wojtkiewicza...

Pożar

W domu przy ul. Piotrkowskiej 275 wybuchł pożar skutkiem zatlenia się szmat od porzuconego na podłodze papierosa.

Napad

Do mieszkania Marjanny Plątek, przy ul. Aleksandrowskiej Nr 59, wtargnęli wczoraj dwaj złoczyńcy...

Znaczna kradzież

Za pomocą włamania dostali się niewykryci złodzieje do sklepu "Reformowanego obuwia" przy ul. Piotrkowskiej Nr 294...

Łódzkie Towarzystwo Odontologiczne zawiadamia swych członków, że najbliższe Ogólne Zebranie odbędzie się w niedzielę 12 b. m. o godz. 4-jej po południu w lokalu własnym, Piotrkowska 69.

Z okolicy

Magistra m. Zgierza, mając możność nabycia po cenach przystępnych 50 wagonów żyta...

Teatr Central

Dzisiaj Wielka operetka z udziałem pań Idy Erwest, Larkiej, Bezman, oraz Jedwab w roli Delegata...

"Rozmaitości" Teatr Żyd.

Dzisiaj o g. 8 wiecz. "Kreutzerowskie Sonaty" w roli tytuł. p. Kamińska.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę B. P. Maksowi Fefermanowi składa serdeczne podziękowanie Żona i Dzieci.

trzebnej do tego gotówki, zwołał dwie konferencje z udziałem miejscowych przemysłowców...

W ten sposób utworzy się fundusz na pokrycie wzmiarkowanej tranzakcji. Wszyscy, którzy dadzą po 1000 mk. otrzymają dodatkowy przydział z otrzymanych artykułów.

Tuszyn

Wobec zamierzonego przez władze sądowe skasowania sądu pokoju w Tuszynie, wydział powiatowy...

Giełda warszawska

Notowania z dnia 9 grudnia. Waluty: Ruble carskie po 500 — 425.—, 408.—, 410.—; dunskie po 1000 106.—, 114.50, 110.—; po 250 — 100.—, 105.—, 102.—.

Magistra m. Zgierza, mając możność nabycia po cenach przystępnych 50 wagonów żyta, kilkanaście wagonów jęczmienia, kilkanaście wagonów fasoli, kukurydzy i t. p., a nie posiadając po...

LUTKA MORDYANEROWA SALO LUBIŃSKI zaręczeni w grudniu 1920 r. Łódź Włocławek.

Tytoni surowy

Stały skład tranzytowy 209-16 wszelkich zagranicznych tytoni surowych do fabrykacji cygar, papierosów i tytoni...

Sprzedaje się

18 opon samochodowych 935x135, 880x1120, 820x120, 32 kieszki różnych wymiarów, opony i kieszki używane...

Młode małżeństwo bezdzietne poszukuje 2 ew. 1 elegancko umeblowanego pokoju

Oferty do "Głosu" sub. A. K.

Ostrzeżenie

Zgubiono 59 sztuk akcji Banku Dyskontowego Warszawskiego Nr 18759-18817 oraz kwit z 29/4 1920 Nr. 158 na 59 sztuk akcji V emisji...

Wydawnictwo "TEL-AWIW", Łódź

Wyszła z druku praca D-ra Alfreda Rossiga "Odbudowa Palestyny" Cena w sprzed. poj. 35 mk. Agenci i związki otrzymują rabat. Należność z góry. Z zamówieniami zwracać się: Administracja "Tel-Awiw", Łódź, Piotrkowska 23, skrz. poczt. 119.

Lekcje Tańca

niebawem się rozpoczyna. Zapisani kandydaci zechcą pofatygować się do kancelarii: Przejazd 40 — w niedzielę o godz. 12 w poł. Witold Lipiński.

Poszukuje

(ewentualnie kupię) 3 pokoiów z kuchnią i wygodami, z umeblowaniem lub bez. Oferty sub "D. P." do administracji "Głosu Polskiego". 127-3

MEBLE

Młode bezdzietne małżeństwo poszukuje wzamian za węgiel jednego większego lub 2 mniejszych przyzwoicie umeblowanych pokoi przy inteligentnej rednacji. Oferty do "Głosu" sub. "Quantum". 114-2

Poszukujemy w dobrym stanie: 1) 2 zespoły zgrzeblarek odpadkowych o szerokości roboczej minimum 180 cm., nici 160. 2) 2 samoprzańnice wózkowe na przedzie odpadkową o 380 wrzecionach nie dłuższych ponad 19 1/2 metra. 3) jedną zwojoną dublarke na 20 — 24 tasiem. Oferty uprasza się pod tytułem „Przedzenie”. 054-3

Najlepsze i najpraktyczniejsze podarunki na gwiazdkę 29 Ubrania męskie Bekieszce, Sukienki, Bluzki, Spódnice, Fartuchy. Emil Schmechel, Piotrkowska 98, róg Przejazd.

Letnisko 5 pokoi i 2 kuchnie z meblami, około 6 morgów ziemi, w tem i pół morgi lasu budulcowego, w zdrowej lesistej miejscowości, dobra komunikacja kolejowa, blisko Łodzi do sprzedania. Oferty do „Głosu Polskiego” sub „Z. S.” 899-3. Krawiec damski A. Rozenblat, ul. Dzielna 28, powrócił z Paryża i przyjmie najnowsze modele paryskie.

Dr. S. KANTOR Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i moczopięciowych. Dr. F. Skusiewicz ul. Andrzeja 11. Choroby skórne i weneryczne. Dr. B. Kon Piotrkowska 113. Choroby uszu, gardła nosa i chirurgiczne. Dr. med. Szarlota Eigerowa. Dr. I. Silberstrom. Człowiek N. Rozes. Uczę.

Wydawnictwo „Tel-Awiw”, Łódź. Wtorek, 14.XII 1920, g. 8 w. punkt. W Sali Słow. Miłośników Muzyki (Arótki 1), 3-ci wieczór poświęcony sprawom kultury żydowskiej na temat PROBLEM ODRODZENIA ŻYDOWSKIEGO. Na 10 dziejów średnowiecza żydowskiego z udziałem pp. prof. Z. Bromberga-Bytkowskiego oraz dra Rudolfa Taubenzlaga.

Do sprzedania MASZYNY pończosnicze w pończosznarni. Aleja I Maja 26. 29-1. Mały DOM z ogródkiem kup. Of. sub „Gospodarz” do adm. „Głosu Polskiego”. 55-1.

RURY żelazne i ocynkowane, ŁĄCZNIKI żelazne do gazu, wody i pary. POLECA: „Elabor” S-ka Akc. Handl. Przem. E. J. Borkowski, SKLEP ul. Piotrkowska 48. Tel. 84.

Poszukuje 1 motor elektryczny 5 HP. na prąd stały, 1440 obrótów, 440 Volt, prawie nowy, z transmisją do sprzedania. Udzieliam lekcji gry na skrzypcach. Szkoła francuska. Cena przystępna.

Dr. B. Kon Piotrkowska 113. Choroby uszu, gardła nosa i chirurgiczne. Dr. med. Szarlota Eigerowa. Dr. I. Silberstrom. Człowiek N. Rozes. Uczę.

SALA KONCERTOWA. Dalsze 2 odczyty z prelekcji prof. Cezarego Jellenty Oskarze Wilde. odbędzie się we wtorek 14 grudnia r. b. o 8 w. wiecz. w środę 15 grudnia r. b. o 8 w. wiecz.

Brylanty biżuterję, złoto, srebro, platynę i zegarki. płaci ceny najwyższe LUBKA, Sienkiewicza 20, m. 16 ost. wejście parter. 087-6.

Tanie zakupy umożliwiają znaczną redukcję cen PASY z najlepszej jędrnej skóry, (Kernleder, gestreckt) balata — do 400 mm., troki, węże, oraz wszelkie potrzebne artykuły techniczne do starca najtaniej ze składu M. Baharier, Łódź, ul. Piotrkowska 25, (w podwórzu). 86-3.

Do sprzedania głowa z łosia syberyjskiego wraz z rogami. Aleja I Maja 36, E. Kajnat, front II piętro. 105-2.

Dr. B. Knichowiecki Choroby dzieci. Dr. Lewkowicz. Człowiek N. Rozes. Uczę.

Opiszenia drobne: Kupię różne meble, dywany, garderobę, blaznę, płacę najlepiej. Wszyłam 43, Chrzanowicz. Kupię różne meble, dywany, garderobę, blaznę, płacę najlepiej. Wszyłam 43, Chrzanowicz. Kupię różne meble, dywany, garderobę, blaznę, płacę najlepiej. Wszyłam 43, Chrzanowicz.

Kodak amerykański rozm. 6x9 w dobrym stanie do sprzedania. Of. sub „Gospodarz” do adm. „Głosu Polskiego”. 55-1.

poszukuje asystentki do gabinetu dentystycznego. Zgłaszać słu: Potulniowa 2. 40-3. Kupię różne meble, dywany, garderobę, blaznę, płacę najlepiej. Wszyłam 43, Chrzanowicz.

Prinsztajn Mejer Jakob zgubił z grub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi, oraz kartę rejestracyjną. 59-3. Książka Karolina zgubiła książeczkę Tow. Wzajemnego Kredytu Przemysłowców Łódzkich. 175-3.

Markus Abram zgubił paszport polski, wydany w Łodzi. 48-3. Przedborski Rafał zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 012-3.